

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

**Hotărârea nr. 839
din 25.11.2020**

Dosar nr: 195/2020

Petiția nr: 1855/17.03.2020

Petent:

Reclamat:

Obiect: posibile afirmații discriminatorii la adresa sportivilor nevăzători și la adresa petentului persoană în vârstă

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentului

1.

Numele și sediul reclamatei/martorilor

2.

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

3. Prin adresa nr.1855/17.03.2020 petentul sesizează Consiliul cu privire la presupuse fapte de discriminare săvârșite de către reclamat prin afirmații jignitoare la adresa sportivilor nevăzători și la adresa acestuia, persoană în vârstă.

III. Procedura de citare

4. Prin adresa nr. 1855/23.04.2020, respectiv nr. 2386/23.04.2020 (filele 14-15 din dosar) s-a realizat citarea părților în conformitate cu măsurile dispuse având în vedere contextul evoluției situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu solicitarea de a fi transmise completări la petiție, respectiv punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, odată cu exprimarea acordului părților din dosar, la termenul dat.

Prin citații s-a invocat din oficiu excepția necompetenței cu privire la modul de soluționare a dosarului nr. 38684/215/2016 de către instanța de judecată.

5. Prin adresa nr.3166/29.05.2020, partea reclamată a comunicat punctul de vedere care a fost transmis petentului prin adresa nr. 3326 din 09.06.2020, în vederea formulării

concluziilor scrise. Prin adresa nr. 3816 din 25.06.2020 petentul a formulat concluzii scrise.

6. Procedură legal îndeplinită.

Sușinerile părților

Sușinerile petentului

7. Prin adresa nr.1855/17.03.2020 petentul sesizează Consiliul cu privire la presupuse fapte de discriminare săvârșite de către reclamat prin afirmații jignitoare la adresa sportivilor nevăzători și la adresa petentului, persoană în vârstă.

8. Petentul cu reședința în Mun. Craiova, profesor universitar cu 74 lucrări științifice publicate, maestru internațional de șah, președinte al șahului doljean, antrenor voluntar și organizator de competiții interne și internaționale relatează faptul că este posesor al unui apartament în Craiova, iar vecinii acestuia numiți și „familie de taximetriști„ de petent au schimbat fără acordul său ușa de la holul blocului cu una mult mai mică și incomodă (motiv pentru care a mers instanță).

9. Mai mult, arată că au venit în vizită sportivi șahiști nevăzători și au fost jigniți de către reclamat. La data de 11.01.2020 a venit în vizită pentru a pregăti un material șahist 3 sportivi din comitet, printre care un domn nevăzător. La plecarea acestora, sportivul nevăzător s-a lovit de un pantof și a remarcat, vorbind tare, că holul comun este plin de pantofi și ciorapi urât mirositor, ai familiei reclamatului.

După ce au plecat sportivii, reclamatul a certat petentul spunându-i „ce treaba ai cu orbii„, petentul a răspuns că aceștia joacă șah, reclamatul replicând că :„ **orbii nu au ce căuta la șah, iar dumneata la vârsta care o ai nu poți să joci șah„**.

10. De asemenea, face unele **precizări care s-au întâmplat în cadrul unui proces aflat pe rolul instanței** unde reclamatul și avocații acestuia l-au numit „bătrân senilizat„ și i-au zis „sa plece la un cămin„, continuă să descrie nemulțumirea față de desfășurarea procesului și a soluției.

În copie a depus (filele 3-13 din dosar):

- date statistice privind vârsta și performanța
- ghid informativ al Ministerului Justiției
- notă a Tribunalului Sibiu 28.11.2019-Singurul expert care are competențe extinse (fiind petentul)
- legitimatie MLPAT nr.1771 verificador proiecte IE
- legitimatie MLPAT nr.16779 verificador proiecte ING
- certificat Absolvent Verificador Proiecte VGD
- lista instalatori autorizați domeniul Gazelor Naturale
- act 2017-Lucrări științifice publicate 74
- Lucrări științifice citate mondial
- adresa AJSD nr 19-maestri internațional de șah și Președinte al AJSD
- maestru FIDE de șah - diploma 2020

11. Prin adresa nr. 3124 din 28.05.2020 petentul indica ca și părți reclamate pentru presupusa faptă de discriminare pentru vârstă și boală următoarele persoane: și ; avocații și , Completul format din judecători;

12. Ca și probatoriu: înscrisuri din dosarul 38684/215/2016.

Prin adresa nr. 3074 din 26.05.2020 petentul a transmis spre studiu Consiliului completarea cererii din Dosarul 38684/215/2020 aflat pe rolul Judecătorei Craiova.

13. Petentul a formulat plângere la Asociația de Proprietari reclamând unele nemulțumiri, la Parchetul de pe lângă Judecătoria Craiova, la Comisia de verificare a modificărilor constructive din cadrul Consiliului Local al Municipiului Craiova, a solicitat Consiliului Județean Dolj duplicatele actelor de vânzare cumpărare a imobilelor și anexelor aferente acestora.

14. Prin adresa nr. 3816 din 25.06.2020 petentul susține petiția inițială cu comentarii la dosarul soluționat de instanță, în anexă a depus:

- soluția din dosarul 38684/215/2016;
- mandatul de reprezentare al petentului;
- raport de constatare din 18.03.2019;
- declarația secretarului Asociației Județene de Șah Dolj – (se îndepărtase când a auzit vocea răstită a reclamatului care a comentat: „orbii nu joacă șah„)

Susținerile părții reclamate

15. Prin adresa nr. 3166 din 29.05.2020 reclamatul arată următoarele aspecte:

- reclamatul își exprimă nemulțumirea față de numirea familiei sale ca fiind una de taximetriști, lucru neadevărat, atasează în acest sens o copie a diplomei de licență precizând faptul că nu a deținut niciodată atestat de taxi. De asemenea, precizează faptul că nu este adevărat că nu ar fi avut acordul petentului pentru înlocuirea ușii de la intrare din casa scării, depune un acord scris de către petent în acest sens.

Cu privire la afirmația, „orbii nu joacă șah„, reclamatul nu a prezentat apărări.

V. Motivele de fapt și de drept

16. **Pe cale de excepții**, Colegiul director urmează a admite excepția necompetenței Consiliului cu privire la modul în care o instanță judecătorească interpretează și aplică legea în vederea soluționării cauzelor aflate pe rolul său, competența revenind Consiliului Superior al Magistraturii care îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor pentru faptele prevăzute în statut, urmând a se pronunța pe fondul cauzei.

17. Colegiul director constată că afirmația reclamatului, respectiv: **„orbii nu au ce căuta la șah, iar dumneata la vârsta care o ai nu poți să joci șah„**, reprezintă o faptă de discriminare pe criteriul de vârstă, având în vedere faptul că petentul este o persoană în vârstă.

18. **O.G. nr. 137/2000**, la art. 2 alin. 1 prevede: *„Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea*

recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

19. Astfel se poate considera discriminare:

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

20. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induce distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”*. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate.

21. Fapta de discriminare este determinată de existența unui criteriu. Se poate invoca orice criteriu (**O.G. nr. 137/2000**, art. 2 alin. 1: [...] *„pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu”* [...]; **Protocolul adițional nr. 12 la Convenția europeană a drepturilor omului** (în continuare **Protocolul nr. 12**), art. 1 alin. 1: [...] *„fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație”*), iar între acest criteriu și faptele imputate reclamantului trebuie să existe un raport de cauzalitate.

22. Raportându-ne la aspectele care fac obiectul petiției deduse soluționării, Colegiul constată că acestea vizează conținutul afirmației: **„orbii nu au ce căuta la șah, iar dumneata la vârsta care o ai nu poți să joci șah,,** care, în opinia petentului, aduce atingere dreptului la demnitate, pe criteriul de vârstă. Astfel, sub aspectul individualizării și al conținutului afirmației, reținem că partea reclamată a făcut o afirmație cu referire la persoanele în vârstă, în sensul că acestea nu ar trebui să joace șah, petentul fiind maestru internațional de șah, președinte al șahului doljean, antrenor voluntar și organizator de competiții interne și internaționale, indirect a făcut referire și la sportivii nevăzători. Colegiul director reține că prin afirmația în cauză, s-a încălcat astfel demnitatea persoanelor cu vârste înaintate, această afirmație este susținută de o declarație de martor care a precizat că a auzit afirmația respectivă în momentul când pleca de la domiciliul petentului.

23. Privind restrângerea drepturilor petentului, Colegiul director constată incidența art. 15 din **O.G. nr. 137/2000**, care stabilește: *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intra sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare,*

îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.” Afirmațiile au fost făcute în public, și sunt de natură să creeze o atmosferă ostilă, degradantă, umilitoare față de persoanele în vârstă.

24. În consecință afirmațiile reclamatului reprezintă discriminare, întrucât au creat o deosebire pe criteriul de vârstă care a avut ca efect restrângerea exercitării, în condiții de egalitate, a dreptului la demnitate.

25. Conform prevederilor **O.G. nr. 2 din 2001**, art. 5 alin. 2 lit. a, coroborată cu art. 6 și art. 7, Colegiul director aplică sancțiunea de avertisment, având în vedere gravitatea mică a faptei.

26. Se recomandă reclamatului ca pe viitor să evite utilizarea afirmațiilor discriminatorii și să respecte dispozițiile legale.

27. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că, fapta sesizată constituie contravenție potrivit prevederilor art. 2 alin. (1) și art. 15 din O.G. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admite excepția de necompetență invocată din oficiu;
2. Aspectele sesizate intră sub incidența art. 2 alin.1 și art. 15 din O.G. nr. 137/2000 republicată;
3. Sancționează reclamatul cu avertisment, potrivit art. 5 alin. 2 lit. a, coroborat cu art. 6 și art. 7 din **O.G. nr. 2 din 2001** privind regimul juridic al contravențiilor, cu modificările și completările ulterioare;
4. Recomandă ca pe viitor să evite utilizarea afirmațiilor discriminatorii și să respecte dispozițiile legale;
5. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

VI. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, **potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată online în data de 25.11.2020 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN – Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVAN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 07.12.2020

Redactat și motivat de P.C.S și V.F.

Notă: Hotărârile emise de Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.